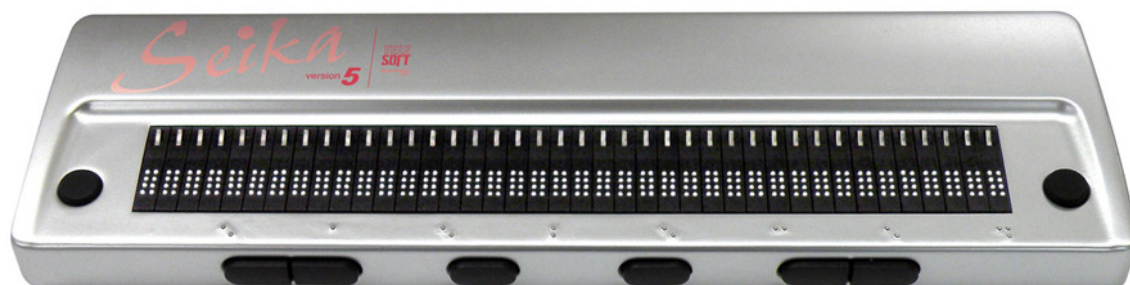

Bruksanvisning

Seika
version **5**

leselist

Mars 2013

Innholdsfortegnelse.

Innledning.....	2
Eskens innhold.....	3
Lydsignaler.....	3
Strømtilførsel.....	3
Tekniske data.....	3
Bilde med tilkoblings- og tasteforklaring.....	4
Fysisk beskrivelse.....	5
Renhold.....	5
Installasjon av Windows-drivere.....	5
Hvilken COM-port er leselisten tilkoblet?.....	6
Avinstallere Windows-drivere.....	6
Oppsett av Bluetooth forbindelse.....	6
Lese filer på USB-minnepinnen.....	7
Fremgangsmåte.....	7
Tastenes funksjoner for forflytning og skjermleser:.....	7
Bruk av Seika 5 sammen med JAWS.....	8
Installasjon av «Seika Patch for JAWS».....	8
Innstillinger i JAWS.....	8
Avinstallere «Seika Patch for JAWS».....	8
Tastenes funksjoner for punktskrift:.....	9
Tastenes funksjoner for forflytning:.....	9
Tastenes funksjoner for markører:.....	9
Bruk av Seika 5 sammen med Window-Eyes.....	10
Installasjon av Bluetooth-patch for Window-Eyes.....	10
Innstillinger i Window-Eyes.....	10
For Window-Eyes 7.2:.....	10
For Window-Eyes 7.5:.....	10
Tastenes funksjoner for forflytning og skjermleser:.....	11
Bruk av Seika 5 sammen med Cobra.....	12
Innstillinger i Cobra.....	12
Tastenes funksjoner for forflytning og skjermleser:.....	12
Bruk av Seika 5 sammen med Supernova versjon 11, 12 eller 13.....	13
Innstillinger i Supernova.....	13
Tastenes funksjoner for forflytning og skjermleser:.....	13

Innledning.

Gratulerer med din nye Seika 5 leselist. Dette er en 40 cellers leselist som kobles sammen med PCen enten via trådløs Bluetooth forbindelse eller en USB-kabel. Den er utstyrt med betjeningstaster både på sin fremside og på hver side av punktcellene. Den forsynes med strøm enten fra USB-kabelen, det innebyggede, oppladbare batteriet eller fra strømforsyning tilkoblet på sin venstre side. Leselisten har tilkobling for USB-minnepinne slik at dokumenter i forskjellige formater kan leses på den.

Eskens innhold.

Når du pakker opp esken, finner du:

- Selve leselisten i skinnetui.
- Bæresnor som kan festes i skinnetuiet.
- USB-lader.
- USB-kabel, brukes både ved lading og tilkobling til PC.
- Strømforsyningskabel for bruk sammen med laderen.
- USB Bluetooth-pinne.
- USB 4GB minnepinne.
- CD med drivere og dokumentasjon.
- Bruksanvisning i sortskrift.

Lydsignaler.

Seika 5 vil i forskjellige situasjoner gi deg tilbakemelding i form av lydsignaler: Disse lydsignalene er som følger:

1 pip: Leselisten får strøm fra batteri eller strømforsyning.

2 pip: Leselisten får strøm via USB-kabelen

Pipetone lav tone - høy: Start av lesing fra USB-minnepinnen

Pipetone høy – lav tone: Avsluttet lesing fra USB-minnepinnen eller minnepinnen er blitt trukket ut.

3 korte pip: Leselisten slås automatisk AV (ingenting har hendt i løpet av en time)

2 høye toner: Strømforsyning tilkoblet

2 lave toner: Strømforsyning frakoblet

3 lave toner hvert 10. minutt: Batteriet må lades

3 høye toner: Batteriet er fulladet

Strømtilførsel.

Dersom du bruker Seika 5 med USB-tilkobling til en PC, vil den få strøm via kabelen og stå på uansett om AV/PÅ-bryteren vippes fremover eller bakover. Ved bruk av Seika 5 sammen med en bærbar PC, bør PCen være tilkoblet strøm når leselisten er tilkoblet, hvis ikke vil du få svært kort driftstid på batteriet. Ved bruk av Bluetooth-forbindelse slås Seika 5 av eller på alt ettersom hvilken posisjon bryteren står i, husk at det da er mulig å bruke strømforsynings-kabelen dersom batteriet er svakt.

Tekniske data.

Celletype: 8 punkter.

Antall celler: 40.

Funksjonstaster: 8 taster.

Markørhentere: 40.

Tegn-koder: Original kode.

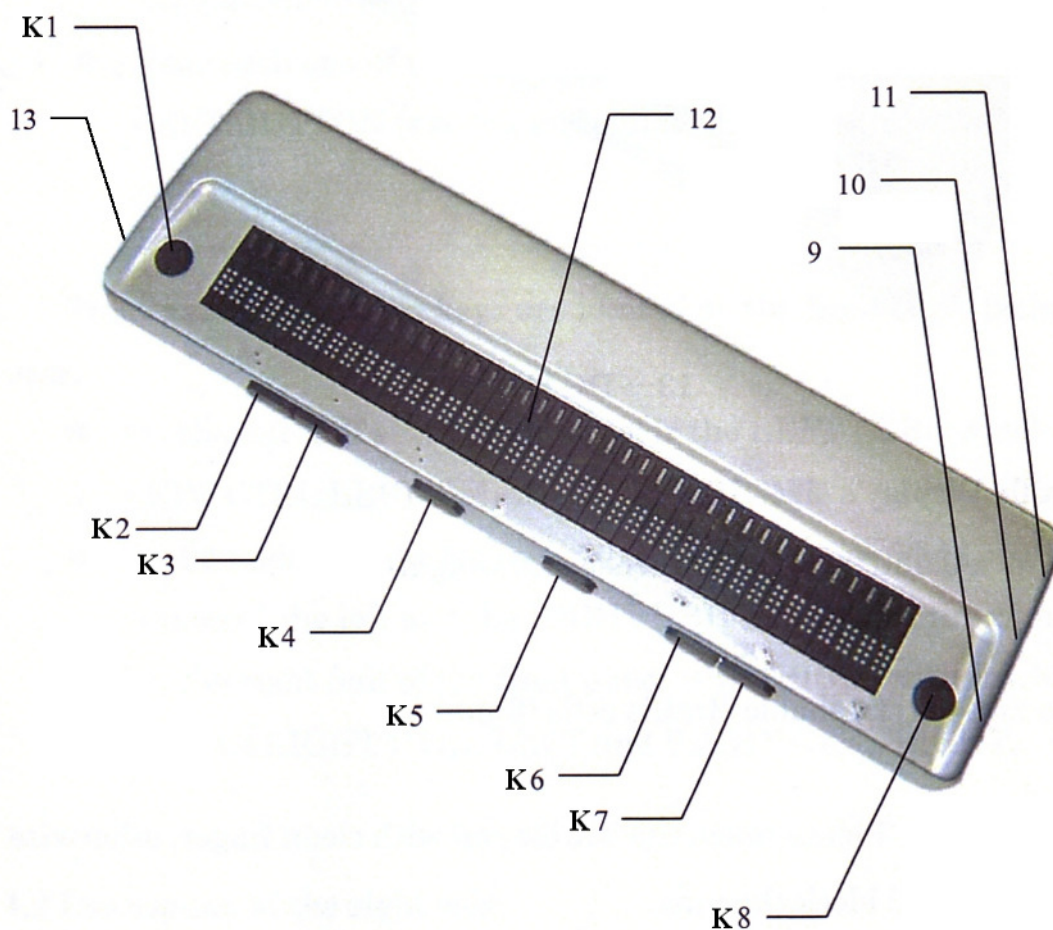
Tilkoblinger: USB-minnepinne, mini USB for data, 5V strømforsyning.

Strømforsyning: USB-kabel, Strømforsyning, Oppladbart batteri.

Størrelse: 511x140x36mm (bxdxh).

Vekt: 640g.

Bilde med tilkoblings- og tasteforklaring.

- K1: PANORÉR-VENSTRE-knapp
- K2: VENSTRE-KONTROLL-VENSTRE-knapp
- K3: VENSTRE-KONTROLL-HØYRE-knapp
- K4: VENSTRE-SHIFT-knapp
- K5: HØYRE-SHIFT-knapp
- K6: HØYRE-KONTROLL-VENSTRE-knapp
- K7: HØYRE-KONTROLL-HØYRE-knapp
- K8: PANORÉR-HØYRE-knapp
- 9: AV/PÅ-bryter
- 10: Tilkobling USB-minnepinne
- 11: USB-tilkobling data/ lading
- 12: Punktceller med markørhentere
- 13: Tilkobling for strømforsyning

Fysisk beskrivelse.

For at du skal bli kjent med leselisten, går vi først gjennom plasseringen av betjeningstaster osv, og vi tar da utgangspunkt i at listen ligger på et bord foran deg med punktcellene vendt mot deg. Fremst på oversiden vil du nå fra venstre finne markeringer for femte, tiende, femtende og deretter hver femte celle til nummer 40. Bak disse markeringene sitter de 40 cellene, de små bryterne bak cellene er markørhentere som brukes til å flytte PC-markøren til ønsket posisjon. Til høyre og venstre for cellene finner du henholdsvis PANORÉR-VENSTRE- og PANORÉR-HØYRE-knappen, disse vil siden refereres til som K1 og K8. Fra venstre på listens fremside finner du først VENSTRE-KONTROLL-knappen, denne består av to knapper, nemlig VENSTRE-KONTROLL-VENSTRE- og VENSTRE-KONTROLL-HØYRE-knappene. Videre mot høyre finner du så VENSTRE-SHIFT- og HØYRE-SHIFT-knappen, og til slutt HØYRE-KONTROLL-knappen som igjen består av HØYRE-KONTROLL-VENSTRE- og HØYRE-KONTROLL-HØYRE-knappene. Knappene på fremsiden av listen blir heretter fra venstre mot høyre referert til som K2, K3, K4, K5, K6, K7 og K8. På leselistens høyre kortsida finner du fra fremst til bakerst først AV/PÅ-bryteren, denne står PÅ når den vippes fremover og AV når den vippes bakover. Deretter følger en tilkobling for USB-minnepinne, og til slutt en mini-USB-tilkobling som du bruker dersom du kobler leselisten til en PC ved hjelp av kabel. Siste punkt vi skal nevne er tilkobling for strømforsyning, denne er plassert fremst på listens venstre kortsida.

Renhold.

Punktcellene består av små, bevegelige deler, leselisten bør derfor ikke brukes på steder der det er støvete eller høy luftfuktighet, og den bør heller ikke plasseres i direkte sollys eller i nærheten av varmekilder. Ved behov kan du tørke av leselisten med en myk, lofri klut så vidt fuktet i mildt såpevann, men husk å koble leselisten fra PCen før du begynner med dette og samtidig slå den av.

Installasjon av Windows-driverne.

Seika 5 kan kobles til PCen enten via USB-kabel eller trådløst via Bluetooth. Dersom du skal bruke USB-forbindelse, må du installere driverne, du trenger altså ikke å gjøre dette dersom du skal bruke Bluetooth. Gå frem slik for å installere driverne:

- Leselisten skal ikke være tilkoblet PCen når driverne installeres.
- Sett inn CDen med driverne og dokumentasjon som fulgte med listen.
- Bruk utforskeren og finn frem til og åpne filen «Seika Driver XP_Vista_Win7 V6.3a.exe» i mappen «Seika driver».
- Trykk på «Install» for å starte installasjonen. Når meldingen «Installation completed successfully» vises, trykker du på «OK» for å avslutte installasjonen.
- Dersom du blir bedt om det, må du starte PCen på nytt.

Hvilken COM-port er leselisten tilkoblet?

Dersom du skal bruke USB-forbindelse mellom leselisten og PCen, trenger du å vite hvilken COM-port leselisten er tilkoblet. Gå da frem på denne måten:

- Koble Seika 5 til PCen
- Kjør programmet «Detect Seika COM Port V1.0.exe» i mappen «TOOL» på CDen med drivere og dokumentasjon.
- Notér hvilken COM-port som blir brukt, denne skal registreres i skjermleseren din for at den skal kunne kommunisere med leselisten.

Avinstallere Windows-drivere.

Åpne «Kontrollpanel» og avinstallér programmet «Silicon Labs CP210x USB to UART Bridge».

Oppsett av Bluetooth forbindelse.

Bluetooth er en teknologi for kortholds, trådløs datakommunikasjon. Seika 5 kan kommunisere med en PC på inntil 10 meters hold. De fleste bærbare PCer i dag er utstyrt med Bluetooth slik at du bare trenger å etablere en forbindelse til leselisten for å komme i gang. Dersom PCen du vil bruke ikke har installert Bluetooth, må du koble den medfølgende USB-Bluetooth-pinnen til i PCen og installere drivere for denne fra den medfølgende CDen.

For å etablere en Bluetooth forbindelse går du frem slik, leselisten skal her ikke være tilkoblet PC med USB-kabel

- Slå på leselisten, du hører et pip og leselisten viser sin firmware-versjon og sitt Bluetooth-navn, dette er «TS5» etterfulgt av 4 siffer.
- Åpne Bluetooth-programmet på PCen og søk etter Bluetooth-enheter. Dette kan ta en liten stund, og leselisten vil nå vises med samme navn som i forrige punkt. Dersom dette ikke skjer, må du sjekke at leselisten står på før du prøver en gang til.
- Velg «TS5 xxxx» og sett opp en forbindelse til denne. Når du blir spurt om passord, taster du inn listens kode, denne er «0000».
- Etter noen sekunder får du beskjed om at forbindelsen er satt opp, og COM-port for inngående og utgående datatrafikk vil bli vist. Notér hvilken port som blir brukt, den må registreres i skjermleseren din for at denne skal kunne kommunisere med leselisten.

Lese filer på USB-minnepinnen.

Les følgende før du prøver å lese filer på USB-minnepinnen:

- Seika 5 kan lese filer i formatene BSE, BRL og BRF.
- Seika 5 kan bare lese filer som er plassert på «roten» av minnepinnen.

Fremgangsmåte.

- Seika 5 skal her ikke være tilkoblet en PC.
- Slå på Seika 5
- Sett inn USB-minnepinnen i kontakten på høyre side.
- Trykk K1 + K5 for å starte lesing fra USB-minnepinne.
- Navnet til den første filen vil vises på punktcellene.
- Trykk K6 eller K7 for å bla i filene.
- Trykk K5 for å åpne en fil og vise dokumentteksten.
- Trykk på K1 eller K8 for å bla i dokumentteksten.
- Trykk K1 + K4 for å gå tilbake til visning av filene.
- Trykk K1 + K4 igjen for å avslutte lesing fra USB-minnepinnen eller trekk den ut av kontakten.
- Slå av Seika 5.

Tastenes funksjoner for forflytning og skjermleser:

Under navigering:

Gå til neste fil:	K6 eller K1
Gå til forrige fil:	K7 eller K8
Gå til første fil:	K4
Åpne filen og vis teksten:	K5
Flytte 10 filer bakover:	K2
Flytte 10 filer fremover:	K3

Legg merke til at når du kommer til den første eller siste filen, vil henholdsvis meldingen «File list top!» eller «File list bottom!» vises.

Under lesing av filer:

Forrige side:	K2
Neste side:	K3
Forrige linje:	K6 eller K1
Neste linje:	K7 eller K8
Avslutte lesing	K1 + K4

Legg merke til at når du kommer til siste linje i et dokument, vises meldingen «This is the last line!».

Bruk av Seika 5 sammen med JAWS.

Installasjon av «Seika Patch for JAWS».

Dersom du skal bruke Seika 5 sammen med JAWS, må du ut fra hvilken Windows-versjon du bruker på PCen installere «Seika Patch for JAWS XP_Vista_Win7 V2.3_32bit.exe» eller «Seika Patch for JAWS Vista_Win7 V2.3_64bit.exe». Disse to programmene finner du i mappen «Seika Patch for JAWS» på den medfølgende CDen. Dersom du allerede har installert en eldre versjon av «Seika Patch for JAWS», må du avinstallere denne fra «Kontrollpanelet» før du installerer den nye versjonen.

Innstillinger i JAWS.

Du må gjøre noen innstillinger i JAWS for at Seika 5 skal virke. Gå frem slik:

- Start JAWS. Gå til «Innstillinger»-menyen og velg «Leselist».
- Vinduet «Grunnleggende Leselist Innstillinger» åpnes. Gå til «Legg til Leselist» og trykk ENTER.
- Vinduet «Velg komponenter» åpnes. Fra listen over leselister velger du «Seika» med MELLOMROM, og går deretter til «Neste» og trykker ENTER
- Vinduet «Sett innstillinger for enheter» åpnes. Velg den COM-porten det ble opplyst om i enten punktet «Oppsett av Bluetooth-forbindelse» eller «Hvilken COM-port er leselisten tilkoblet?» alt etter som du bruker USB-kabel eller Bluetooth. Gå til «Neste» og trykk ENTER.
- Vinduet «Primær Enhet» åpnes, «Seika» skal nå vises som Standard Leselist. Gå til «Fullfør» og trykk «ENTER».
- Velg «AVSLUTT» og du vil bli bedt om å starte JAWS på nytt for at endringene skal lagres. Trykk «OK» for å lukke meldingen og deretter «OK» en gang til for å lukke «Grunnleggende Leselist Innstillinger».
- Avslutt JAWS og start programmet på nytt

Avinstallere «Seika Patch for JAWS».

Åpne «Kontrollpanel» og avinstallér programmet «Seika Patch for JAWS v2.3».

Tastenes funksjoner for punktskrift:

Braille mode toggle:	K1 + K8
Attribute/ Character mode toggle:	K2 + K6
Adjust Braille Option Dialog:	K2 + K4
Attribute Marking Off:	K1 + K2+ K4
Braille Marking Off:	K1 + K2 K4
8-punkt/ 6-punkt:	K4 + K5 + K7
8 pixels/ Unlimited pixels per Space:	K4 + K5 + K6
Repeat Last Flash Message:	K2 + K7

Tastenes funksjoner for forflytning:

Auto Advance Mode:	K3 + K6
Increase Auto Advance Speed:	K1 + K5
Decrease Auto Advance Speed:	K1 + K4
Top of Window:	K2
Bottom of Window:	K3
Pan Left:	K1
Pan Right:	K8
Braille Next Line:	K6
Braille Previous Line:	K7
PAGE DOWN:	K3 + K5
PAGE UP:	K2 + K5
TAB:	K4 + K6
CTRL + TAB:	K3 + K8
SHIFT + TAB:	K4 + K7
CTRL + SHIFT + TAB:	K2 + K8

Tastenes funksjoner for markører:

Braille Follows Active:	K4
Active Follows Braille:	K4 + K5
Route Braille to Active:	K5
Screen Reader Cursor	K8 + K6
Mouse Button Right Click:	K4 + K8
PC Cursor:	K8 + K7
Route Screen Reader to PC Cursor:	K5 + K7
Route PC to Screen Reader Cursor:	K5 + K6
Select Text:	Markørhenter + K5

Bruk av Seika 5 sammen med Window-Eyes.

Installasjon av Bluetooth-patch for Window-Eyes.

Dersom du bruker en versjon av Window-Eyes som er 7.5.1 eller tidligere og skal bruke Bluetooth-forbindelse, må du installere oppdaterte filer for Seika leselister. Disse filene er inkludert i Window-Eyes 7.5.2 og nyere. Gå frem slik:

- I mappen «Seika Patch for Window-Eyes» finner du de tre filene «webrloem107.dll», «SLABHIDDevice.dll» og «SLABHIDtoUART.dll». Merk disse filene og trykk «Redigér» og «Kopiér».
- Gå til installasjonsmappen for Window-Eyes. Dersom du bruker en 32-bit-versjon, er dette vanligvis «C:\Programfiler\GW Micro\ Window-Eyes». Dersom du bruker en 64-bit versjon, er dette vanligvis «C:\Programfiler (x86) \GW Micro\ Window-Eyes»
- Lim de tre filene inn i aktuell mappe. **NB!** I denne mappen ligger det etter all sannsynlighet filer med samme navn fra før. Det kan derfor være en god ide å lage en kopi av de originale filene før du limer inn de nye.

Innstillinger i Window-Eyes.

Du må gjøre noen innstillinger i Window-Eyes for at Seika 5 skal virke. Gå frem slik:

For Window-Eyes 7.2:

- Start Window-Eyes
- Gå til Fil-menyen, deretter til «Enheter» og velg så «Leselister»
- Velg «Seika» og videre den COM-porten som det ble opplyst om i enten punktet «Oppsett av Bluetooth-forbindelse» eller «Hvilken COM-port er leselisten tilkoblet?»
- Gå til «OK» og trykk ENTER

For Window-Eyes 7.5:

- Start Window-Eyes
- Gå til Fil-menyen, deretter til «Enheter» og velg så «Leselister»
- Velg «Seika» og videre den COM-porten som det ble opplyst om i enten punktet «Oppsett av Bluetooth-forbindelse» eller «Hvilken COM-port er leselisten tilkoblet?»
- Gå til «Aktivér» og trykk ENTER
- I neste vindu velger du «Behold endringer» og trykker ENTER
- Gå til «Lagre» og trykk ENTER

Tastenes funksjoner for forflytning og skjermleser:

Scroll Braille Left:	K1
Scroll Braille Right:	K8
Previous Braille Line:	K3
Next Braille Line:	K4
Top Line:	K6
Bottom Line:	K7
Mouse Top Left:	K1 + K2
Mouse Bottom Left:	K1 + K3
Mouse Top Right:	K6 + K8
Mouse Bottom Right:	K7 + K8
To Focus:	K1 + K8
Grade 2 Braille Toggle:	K4 + K5
Untranslate at Cursor:	K4 + K6
Untranslate at Mouse:	K4 + K7
Scroll Toggle Mode:	K2 + K6
Spacing Toggle:	K3 + K7
Attributes to Show Rotor:	K2 + K5
Show Attributes Toggle:	K3 + K5
Quick Message Rotor:	K3 + K6
Display Individual Attribute Rotor:	K2 + K4
Braille Graphic Mode:	K3 + K4
Toggle 6/8 Braille:	K5
Braille Tracking Toggle:	K4

Bruk av Seika 5 sammen med Cobra.

Innstillinger i Cobra.

Du må gjøre noen innstillinger i Cobra for at Seika 5 skal virke. Gå frem slik:

- Start Cobra
- Fra "Start", "Programmer", "BAUM Retec", "Braille Server" åpner du "Control Panel".
- Vinduet "Braille Server – Control Panel" åpnes. Gå til "Active devices" og trykk ENTER.
- Vinduet "Active Device Settings" åpnes. Gå til "Add Device".
- Vinduet "Possible Devices" åpnes. Velg "PowerBraille 40" og videre den COM-porten som det ble opplyst om i punktet «Hvilken COM-port er leselisten tilkoblet?». Gå til «OK» og trykk ENTER.
- Vinduet «Active Device Settings» åpnes igjen. Gå til «OK» og trykk ENTER.
- Meldingen «Braille Server has been restarted» bekrefter at innstillingene er blitt lagret. Trykk ENTER for å lukke meldingen.
- Gå til «Exit» og trykk ENTER for å avslutte «Control Panel».

Tastenes funksjoner for forflytning og skjermleser:

Scroll Left:	K1
Scroll Right:	K8
Previous Item or Up Screen:	K3
Next Item or Up Screen:	K4
Shift + Tab:	K7
Tab:	K6
Move Navigation to Focus:	K4
Focus is in Element Mode:	K1 + K2
Focus is in Line Mode:	K1 + K3
Navigation is in Line Mode:	K1 + K6
Navigation is in Element Mode:	K1 + K7
Move Navigation to the Top:	K2 + K7
Move Navigation to the Bottom:	K2 + K6
Escape:	K2 + K8
Enter:	K3 + K8

Bruk av Seika 5 sammen med Supernova versjon 11, 12 eller 13.

Innstillinger i Supernova.

Du må gjøre noen innstillinger i Supernova for at Seika 5 skal virke. Gå frem slik:

- Dersom du skal bruke Seika 5 med USB-kabel kobler du den nå til PCen.
- Start Supernova. Fra vinduet «Supernova Kontroll Panel» går du til «Konfigurasjon» og velger «Avansert».
- Vinduet «Generelle Avanserte alternativ» åpnes. På fanen «Systemkonfigurasjon» går du til «Konfigurere SAM» og trykker ENTER.
- Vinduet «SAM Konfigurasjon» åpnes nå. Bla deg nedover i listen til «Seika Braille» og trykk MELLOMROM for å krysse av for den.
- Gå videre til «Konfigurasjon» og trykk ENTER.
- Vinduet «Seika Braille Configuration» blir åpnet. Gå til «Manual Configuration», og deretter til «Serial Ports» og trykk ENTER.
- I listen over COM-porter, krysser du av for den COM-porten som det ble opplyst om i enten punktet «Oppsett av Bluetooth-forbindelse» eller «Hvilken COM-port er leselisten tilkoblet?» alt etter som du bruker USB-kabel eller Bluetooth. COM-porter som ikke står i listen, kan legges til i punktet «Additional Port Number». Gå videre til «OK» og trykk ENTER.
- Vinduet «Seika Braille Configuration» åpnes igjen. Velg samme COM-port som i foregående punkt, gå til «OK» og trykk ENTER.
- Vinduet «SAM Konfigurasjon» åpnes igjen, til høyre for «Seika Braille» skal det nå stå et ett-tall som indikasjon på at forbindelsen er OK.

Fra «Supernova Kontroll Panel», går du til «Punkt» og velger «Punkttabell og leselist». Dersom ikke «Seika Braille» vises på fanen «Leselist», går du til «Velg leselist» og trykker ENTER. Bla deg frem til «Seika Braille» og trykk ENTER. På fanen «Punkttabeller» velger du riktige tabeller for Norge før du går til «OK» og trykker ENTER.

Tastenes funksjoner for forflytning og skjermleser:

Braille Back	K1
Braille Forward	K8
Braille Line up	K7
Braille Line down	K6
Braille go to Focus	K4
Braille Line Start	K1 + K7
Braille Line End	K1 + K6
Braille Top	K1 + K2
Braille Bottom	K1 + K3
Braille Cell Left	K7 + K8
Braille Cell Right	K6 + K8
Braille Physical / Logical Mode	K2 + K7
Braille Cycle Attributes	K2
Braille Describe Character on/ off	K3
Braille Output on/ off	K3 + K6
Braille Tracking on/ off	K5

Egne notater:

Egne notater:

Skulle det være noe mer du lurer på om Seika 5, kan du kontakte Adaptor Hjelpemidler på telefon 23215555 eller sende en e-post til hjelpemidler@adaptor.no.

Lykke til!